

SPRAVODAJCA

Vážení spoluobčania,

keď ma z redakčnej rady oslovili, aby som napísal príhovor do Ponického spravodajcu, hneď som začal premýšľať, ako tento priestor využijem. Keďže som úprimný človek, využijem túto moju vlastnosť aj pri písaní tohto príhovoru.

Je tomu už rok, čo sme spoločne prežívali komunálne voľby 2014. Veľa sa o nich hovorilo, ľudia sa zaujímali o budúce smerovanie a osud našej obce, koniec koncov, bolo to na nás všetkých vidieť. Som jedným z tých, ktorí dostali Vašu dôveru a stal som sa poslancom obecného zastupiteľstva. Nebudem bilanco-

vať, ešte je priskoro, ale dovoľm si písať o tom, čo ma teší, a naopak aj o tom, čo ma trochu mrzí.

V dnešnej dobe mobilných telefónov, e mailov, sociálnych sietí, bolo pre mňa veľmi potešujúce to, čo sa dialo pred spomienkou na nakrúcanie ponickéj svadby, keď bolo potrebné zohnať, oprášiť, opraviť, požičať veľa krojov. Ľudia sa začali omnoho viac stretávať, navštevovať, nezištne pomáhať jeden druhému, prirodzeným spôsobom komunikovať. Popritom sa porozprávali aj o úplne iných veciach a mnohým to dobre padlo. Deje sa tak aj pri ďalších aktivitách, kde sa ľudia pravidelne stretávajú a vznikajú nové nápady, prípadne sa dokumentujú zvyky, piesne a ďalšie dôležité aspekty z našej minulosti. Zbierame informácie, skúsenosti, obyčaje od našich starších spoluobčanov, aby sme ich zachovali, nadviazali na ne a aby aj ďalšia generácia mala z čoho čerpať a učiť sa. Práve takáto atmosféra bola prirodzená našim predkom, dominovali v nej vlastnosti ako pracovitosť, komunikatívnosť, veselosť, prirodzenosť, úprimnosť.... Áno, doba sa mení a v poslednom čase akosi prirýchlo, o to dôležitejšie je snažiť sa čo najviac priblížiť týmto vlastnostiam.

Vo svojej práci kladiem veľký dôraz na - v súčasnosti ešte stále dosť podceňovanú - atmosféru v kolektíve, ktorá podľa mňa priamo ovplyvňuje celý rad výsledných ukazovateľov, aj tie strategické. Spomínam to preto, lebo súčasná atmosféra, ktorá panuje v našej obci, sa mi zdá byť miestami prehnané negatívna. Chybu vidím v spôsobe komunikácie, v niektorých prípadoch skôr nekomunikácie. Hľadať chyby je jednoduché, ja sám na sebe hneď nájdem niekoľko. Dôležité je to, čo s tým urobím. Zamestnanci Obecného úradu Vám na Vaše otázky určite radi odpovedia, kontakty na poslancov obecného zastupiteľstva sú tiež známe. Spôsobov je viac, osobne, telefonicky, e mailom... Hlavne treba mať potrebné informácie z kompetentného zdroja a nie vychádzať z nejakých fám, ktoré sú mimochodom dosť nebezpečné a mnohokrát nepresné. Na druhej strane, pokiaľ máte, vážení spoluobčania, zaujímavé nápady, určite ich všetci privítame.

Ak sa človek rozhodne kandidovať za poslanca obecného zastupiteľstva vo svojej obci, je logické, že na tejto úrovni nejde o nič iné, ako o vôľu pomôcť svojej dedine. V mojej predvolebnej prezentácii som si okrem iného vytýčil jeden pre mňa dôležitý cieľ. Prirodzenou formou, napríklad aj cez športové a kultúrne podujatia, spájať občanov Poníka, Ponickéj Lehôtky a Ponickéj Huty. Na môj vkus sa stretávame a komunikujeme menej ako by sme mali. Sebakriticky musím skonštatovať, že v tomto sa mi zatiaľ ani zďaleka nedarí podľa mojich predstáv.

Verím, že komunikácia sa zlepší z každej strany a pomôže nám uskutočniť spoločné ciele.

S pozdravom a úctou

Michal Šavolt
michal.savolt@poniky.sk
0902/980672

PODUŠIČKOVÉ ZAMYSLENIE

Život je zmena. Vtiahne nás do svojich osídí až do takej miery, že na svojich blízkych, ktorí nás predišli do večnosti, si častokrát spomenieme iba na dušičky. Avšak celý tento mesiac sa nesie v znamení pamiatky na našich najmilších.

K hrobom prichádzame s kyticami chryzantém, ale aj ... s výčitkou v srdci, že sme na nich – tak trochu – pozabudli. Pozabudli sme si spomenúť, akí boli láskaví, skromní, pokorní, nezištní, ako nás milovali... Pietne miesta akoby zrazu v novembrovej plŕušti rozkvitli, ako počas horúceho leta. Málo je tých, čo zostali ako smutná výčitka, bez kvietka. A tak sa pri opustenom náhrobku pristavíme a zapálime sviečku. Veď na toho, kto pod ním odpočíva vo večnosti, si možno nemá kto spomenúť. A možno aj má, len v zhone všedných dní si nestihol uvedomiť, že aj on sa tam raz vráti.

Pristavíme sa tiež pri hrobch významných ľudí, dejateľov, ktorých má každá doba a ktorých mená poznáme prostredníctvom ich myšlienok, názorov. Život je vskutku veľké tajomstvo. Hlina nedokáže ukryť silu a rozlet ducha. Mnohí počas svojho života nežali vavríny uznania, skôr bodľacie nepravosti, závisť. Až na druhom brehu bánej rieky sa obnažila podstata toho, o čo sa po celý život usilovali, čo chceli pre nás zmeniť.

Život však nepostojí. Po zime príde opäť jar, leto, jeseň a my nemáme čas ani žiaľiť, tak sa náhlime vo svojom snažení. Múdry život. Nech je za to pochválený!

vd'

ROKOVALO OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO

**Obecné zastupiteľstvo na svojom
8. rokovaní dňa 25. septembra 2015**

Uznesením č. 95/2015

a) Schvaľuje

1) Predloženie žiadosti o nenávratný finančný príspevok na realizáciu projektu „Rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci Poniky“ v rámci výzvy KaHR-22VS-1501 Opatrenie 2.2.– Budovanie a modernizácia verejného osvetlenia pre mestá a obce,
2) zabezpečenie realizácie projektu v súlade s podmienkami poskytnutia pomoci,
3) zabezpečenie finančných prostriedkov na spolufinancovanie realizovaného projektu vo výške rozdielu celkových výdavkov projektu a poskytnutého nenávratného finančného príspevku v súlade s podmienkami poskytnutia pomoci

**Obecné zastupiteľstvo na svojom
9. rokovaní dňa 15. októbra 2015**

Uznesením č. 99/2015

a) Berie na vedomie

žiadosť o odkúpenie časti pozemku parc. č. KN „E“ 8582/1, t.č. vedenom na LV č. 2510 na základe žiadosti žiadateľa Miroslava Turzu, trvale bytom Horná ulica 229/4, Poniky.

b) Neschvaľuje

odpredaj časti pozemku parc. č. KN „E“ 8582/1, t.č. vedený na LV č. 2510, ktorý sa nachádza pri stavbe rodinného domu s.č. 229, Horná ulica v prospech žiadateľa Miroslava Turzu, trvale bytom Horná ulica 229/4, Poniky.

Uznesením č. 100/2015

Berie na vedomie

1) informáciu o žiadosti o odpredaj pozemkov v prospech obce Poniky, parc. č. KN „E“ 791, vedená na LV č. 2898 a parc. č. KN „E“ 979, vedená na LV č. 979, kat. územie Poniky od Slovenského pozemkového fondu,
2) informáciu o zámere odkúpiť pozemky parc. č. KN „E“ 457, vedená na LV č. 793, KN „E“ 419, vedená na LV č. 767 a KN „E“ 455, vedená na LV č. 2818 od známych vlastníkov a od Slovenského pozemkového fondu spravujúceho predmetné pozemky za neznámych vlastníkov,
3) informáciu o zámere odkúpiť pozemky parc. č. KN „E“ 3675, vedená na LV č. 3600 a KN „E“ 3676, vedená na LV č. 3601 od Slovenského pozemkového fondu.

Uznesením č. 102/2015

Berie na vedomie

informáciu o nakladaní majetku obce v Obecnom podniku lesov, spol. s r.o.

Uznesením č. 104/2015

a) Konštatuje,

že návrh zmeny rozpočtu Obce Poniky na rok 2015 rozpočtovým opatrením č. 2/2015 je vypracovaný na základe reálnych a nevyhnutných potrieb obce v roku 2015.

b) Schvaľuje

zmenu rozpočtu obce Poniky tak ako je uvedené v dôvodovej správe.

Uznesením č. 105/2015

Berie na vedomie

informatívnu správu o rozpočte na nasledujúce rozpočtované obdobie.

Uznesením č. 106/2015

a) Berie na vedomie

Smernicu o vybavovaní podnetov súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti s účinnosťou od 1. júla 2015.

b) Určuje,

že vo vzťahu k rozpočtovým a príspevkovým organizáciám, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, a ktorých zakladateľom je obec, bude plniť úlohu zodpovednej osoby v zmysle zákona 307/2014. Z.z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov hlavný kontrolór.

Uznesením č. 107/2015

Schvaľuje

obstaranie územného plánu sídelného útvaru Poniky.

Uznesením č. 108/2015

Berie na vedomie

informatívnu správu o začiatku školského roka 2015/2016 a pripravenosti ZŠ s MŠ Štefana Žáryho Poniky na nový školský rok.

Uznesením č. 109/2015

Schvaľuje

platnosť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja schváleného uznesením č. 240/2005 zo dňa 21.06.2005 do termínu schválenia nového Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja na ďalšie obdobie Obecným zastupiteľstvom.

Uznesením č. 110/2015

a) Berie na vedomie

požiadavky a návrhy poslancov z ich volebných obvodov.

b) Žiada

riešiť požiadavky a návrhy poslancov z ich volebných obvodov.

Všetky predkladané materiály nájdete na www.poniky.sk v sekcii obecné zastupiteľstvo alebo sú k dispozícii na nahliadnutie v Obecnom úrade v Ponikách.

Vianočný koncert a Punč starostu

Dňa 18. decembra 2015 o 17,00 hod. sa v Evanjelickom kostole uskutoční Vianočný koncert. Pred obecným úradom budú prebiehať vianočné trhy, na ktorých si môžete kúpiť výrobky žiakov materskej a základnej školy. Po koncerte Vás starosta obce pozýva na Punč starostu.

230. výročie posvätenia evanjelického chrámu Božieho

Začiatkom októbra sme si pripomenuli významnú pamiatku posvätenia kostola, ktorý postavili ponickí občania, najmä kresťania, svojpomocne. V pomerne krátkom čase dokázali bez technických vymožeností dnešnej doby vybudovať chrám Boží.

Predtým sa evanjelici z Poník chodievali modliť do kostolov v Hronseku alebo Hrochoti. Je ťažké si predstaviť, akú diaľku museli prejsť. Neboli autá, tak museli ísť pešo alebo na koňoch. Dlhé a únavné cesty ich priviedli k myšlienke postaviť si vlastný kostol priamo v dedine. Tak vyzbierali peniaze a stavbu zrealizovali. Každý evanjelik priložil ruku k dielu, či už finančne alebo prácou svojich rúk - pomáhali murovať alebo varili pre unavených robotníkov. Silná súdržnosť nakoniec priniesla svoje ovocie v podobe kostolíka. Práve on symbolizuje v našej dedine spolupatričnosť, pracovitosť, lásku, ale predovšetkým vieru v Boha, lebo len vďaka nej sa dielo podarilo.

Pri tejto vzácnej príležitosti sme po službách Božích prešli do farskej záhrady, kde veriaci zasadili Strom reformácie. S ním, symbolicky, porastie aj naša viera.

Michaela Detvajová

Baníctvo a hutníctvo v minulosti

/dokončenie z minulého čísla/

V sedemdesiatych rokoch 18. storočia pracovalo v závodoch hrončianskeho, Ľubietovského, ponického a tisoveckého podniku už vyše 300 baníkov, hutníkov a kováčov. Z toho v ponickej huti a hámri 55. Na porovnanie, v najväčšom závode v Hronci zamestnávali 134 ľudí. V roku 1787 vyrobili v ponickej vysokej peci 600 kilogramov železa za deň, po takmer polstoročí produkcia narástla na 1,4 tony. Vysokých pecí na Pohroní bolo koncom 18. storočia päť – dve v Hronci, po jednej v Ľubietovej, Ponikách a Pohronskej Polhore. Tento počet sa zachoval až do prvej polovice 19. storočia. V tom čase už ponická huta patrila do komplexu erárnych železiarní so sídlom v Hronci. Pri ponickej huti vznikala osada pre hutníkov, v roku 1807 mala sedemnášť domov.

V druhom desaťročí 19. storočia erárne železiarne na Pohroní začali stagnovať. To postihlo aj tunajšiu hutu. Po štvrtstoročí vojen nemohlo byť o konjunktúre ani reči, sklady boli plné železa. Nepomohlo ani znižovanie cien. Odbyť sa nepodarilo obnoviť. Prevádzka hút sa preto obmedzovala. Časom boli niektoré závody úplne vyradené z činnosti. Medzi nimi aj vysoká pec v Ponikách. Robotníci ostávali bez práce. Roku 1815 z ponickej huty a bane prepustili takmer polovicu z 37 zamestnancov, z hámra troch zo 17-tich. Ostatným znížili mzdy. V roku 1821 výrobu a ťažbu opäť obnovili v plnom rozsahu, dopyt po železe sa začal zvyšovať.

Spočiatku sa kúpné železo vyrábalo v slovenských peciach, tzv. dúchačkách. Produktom tavby bolo železo značne znečistené troskou. Kovalo sa dovtedy, kým železo nenadobudlo požadované vlastnosti a tvar. Tento proces si vyžadoval veľké množstvo dreveného uhlia. Ročná spotreba bola vyše 3500 siah dreva. Vysokú pec obsluhovalo minimálne šesť mužov. Celú tavbu – vsádzanie rudy, uhlia, reguláciu prívodu vzduchu, odpich – riadili majstri taviči. Zo sto kilogramov rudy získali asi štvrtinu železa. Prítom na tavbu sto kíl železa potrebovali trikrát toľko paliva. Cena za jeden viedenský cent /t.j. 56 kg/ surového železa bola v roku 1791 necelých 10 grošov. Neskôr ceny vo všetkých pohronských prevádzkach zjednotili na takmer 6 grošov za cent. V hierarchii zárobkov stál najvyššie majster s vyše 45-timi zlatými. Najmenej dostal uhliar, 10 a pol zlatých. Medzi nimi sa pohybovali mzdy tavičov, navážačov a roztíkačov rudy. V kováčskej dielni najmenej zarobil klinciar, lepšie bol na tom učeň, tesár, výrobca mečov, tovariši a na vrchole rebríčka opäť majster s 28 zlatými. Existenčné minimum pre štvorčlennú rodinu predstavovalo asi 15 zlatých. Pre zaujímavosť, v roku 1808 sa sto kilo pšenice dalo kúpiť za niečo vyše 8 zlatých. Zárobok väčšiny zamestnancov ako-tak pokryl výdavky na obživu. Prítom pracovali desať až dvanásť hodín.

Obyvatelia Poník však – v porovnaní s inými obcami – mali tú výhodu, že mohli pracovať v pridružených odvetviach – pri pálení a zvoze uhlia, ťažbe rudy, odvoze železa do hámrov, aj v lese pri výrube stromov. Okrem toho mali povinnosti aj ako poddaní Ľupčianskeho panstva. Zemepáni mali na prácu poddaných prednostné právo. V praxi to znamenalo, že ak poddaný niekde pracoval, no zároveň ho potreboval zemepán, musel prácu nechať a ísť k zemepánovi – za rovnako biednu plácu.

No a napokon zmienka o tom, kde všade v chotári sa nachádzali bane na železnú rudu. Boli roztrúsené na východ od obce – v lokalitách Jelšina, Banskó, Kúty, Zlatý dielec, Pod Rýglom, Čierny diel. Ťažili sa prevažne hematitovo-limonitové rudy opáľového typu. Zmiešané sideritové žily boli zriedkavejšie.

Na miestach niekdajších baní dnes môžeme vidieť staré haldy, návozy zeminy či pozostatky štôlní pokrytých trávnatým porastom alebo lesom. Voľakedy dielo človeka, dnes nemá svedkovia slávy ponického ťažiarstva a hutníctva.

Z podkladov obecnej kroniky spracoval
Juraj Piaček

POHĽAD DO DEJÍN

Ako vznikol sviatok Všetkých svätých

Začiatok novembra poznačila kresťanská tradícia atmosférou cintorínov. Súvisí to so sviatkom „dušičiek“, ktorý tak trochu zatieňuje starší sviatok Všetkých svätých. Zrodil sa v 4. storočí vo Východnej cirkvi. Gréci už vtedy slávili spoločnú pamiatku mučeníkov, a to v prvú nedeľu po Veľkej noci, ako to potvrdzuje i reč sv. Jána Zlatoústeho, určená na tento deň. V Západnej cirkvi sa tento sviatok svätých od 13. mája roku 608, keď to nariadil pápež Bonifác IV. Od cisára Fokasa dostal niekdajší pohanský chrám Pantheon, ktorý premenil na kresťanský. V roku 608 ho zasvätil Panne Márii a všetkým svätým mučeníkom, lebo pamiatka každého z nich sa z praktických príčin nedala pripomínať osobitnými sviatkami. Do tohto rímskeho chrámu, zvláštneho tým, že v strede kupoly je pomerne veľký nezastrešený kruhový otvor, premiestnil z katakomb kostí svätých mučeníkov. Pápež Gregor III. potom v roku 731 určil, aby pamiatku Všetkých svätých slávili 1. novembra a snažil sa ju zovšeobecniť. Prešlo však niekoľko desiatok rokov, kým sa v prvej polovici 9. storočia stal všeobecným cirkevným sviatkom.

vd'

55. ročník Horehronských hier

V stredu 7. októbra nepatril štadión na Štiavničkách futbalistom, ale mladým atlétom a atlétkam banskobystrického kraja. Svoje sily si zmerali žiaci a žiačky, dorastenky a dorastenci v disciplínach ako sú beh na 60 m, beh na 300, 600 i 1000 m, skok do diaľky, skok do výšky, hod guľou, hod kriketovou loptičkou a štafety 4 x 60 m.

O tom, že v našej škole pracujeme s talentovanými žiakmi, hovorí aj účasť našej školy, ktorá v spomínaných disciplínach medzi viac ako 500 zúčastnenými mala svoje zastúpenie. Reprezentovalo nás 10 malých športovcov, možno budúcich olympionikov. Napriek tomu, že sa nám lepila smola na päty (mali sme dve zranenia) a aj napriek tomu, že v obci nemáme telocvičňu, dosiahli výborné výsledky. Stáli aj na stupni víťazov, a to v štafete 4 x 60m, v kategórii mladších žiakov.

Žiaci Patrik Šávolt, Richard Škuta, Marek Klementis a Denis Bartoš nám vyšprintovali v štafete 3. miesto.

Nedali sa zahanbiť ani dievčatá. Síce nesiahli na stupne víťazov, ale v hode guľou sa vo svojej kategórii umiestnila Sára Magnová na 6. mieste. Denis Bartoš v hode kriketkou obsadil tiež 6. miesto za účasti 27. súťažiacich.

Tereza Klementisová v silnej konkurencii v behu na 300 m, dosiahla najlepší čas vo svojom ročníku narodenia. Porazili ju síce žiačky o dva roky staršie, napriek tomu s časom 53,48 sek. sa medzi 48. pretekárkami umiestnila na 15. mieste. Norika Škutová napriek zraneniu, v tej istej disciplíne a kategórii, skončila na 17. mieste. Podobne sa darilo aj Richardovi Škutovi, ktorý v behu na 1000 m - medzi 34. pretekármi - obsadil 11. priečku.

Mária Janovčíková

Pod'akovanie za úrodu

Druhá októbrová nedeľa sa v ponickom evanjelickom kostole a.v. niesla v znamení jesenných prác a pod'akovania za všetky plody zeme. Znovu sme povytáhovali z kasní naše nádherné kroje - dedičstvo po svojich predkoch - a ukázali sme ich v plnej paráde.

Okrem klasického kroja, v ktorom sme sa predviedli už na „Ponickej svadbe“, sme si v chladnejšom počasí obliekli kožušteky, kabanice, na hlavy si dali šatky a prehodili cez seba šávolky. Bolo krásne opäť sledovať, že ľudia nezabúdajú na staré zvyky.

S príchodom pána farára vošli do kostola aj deti. Každé z nich držalo v rukách niečo z tohoročnej úrody. Jedno nieslo

ovocie, druhé zeleninu, ďalšie zase klasy. Po úvodných slovách a prvých tónoch pesničky sa dievčatá ozdobené ponickou partou rozostúpili okolo oltára. V rámci služieb Božích sme mohli prijať aj večeru Pánovu a tam sa opäť ukázala krása nášho tradičného odevu.

V dnešnej uponáhľanej dobe sa na ďakovanie často zabúda. No keďže v tomto prípade je pod'akovanie súčasťou dávneho zvykoslovia, v obciach, aj v tej našej, ľudia na to nezabudli. Veď ako hovorí ľudová múdrosť, bez Božieho požehnania márne naše namáhania.

Michaela Detvajová

Spomienky na leto

V ostatných mesiacoch sme zažili s veriacimi našej farnosti sv. Františka Assiského viacero podujatí, na ktoré si radi spomínáme. Ku koncu školského roka sme slávili vo farnosti prvé sväté prijímanie. Do srdca prijalo po prvý krát Pána Ježiša v Eucharistii 12 detí.

Počas letných prázdnin sme pre deti usporiadali týždňový tábor v Zákopčí na Kysuciach. Dni plné hier, športu a zábavy, ale aj duchovna sme trávili v kruhu 36 účastníkov. Bolo nám super. Vďaka!

V septembri sme sa so skupinou mladých zúčastnili na Národnom pochode za život, kde sme spolu s 85-tisícovým davom prechádzali ulicami Bratislavy, aby sme vyjadrili úctu a podporu životu od počatia po prirodzenú smrť.

Koncom septembra sme dvoma autobusmi putovali s farníkmi (85 účastníkov) na Mariánsku horu do Levoče, do Spišského Podhradia a Spišského Štvrtka. Počasie nám síce príliš neprialo, no atmosféra a zážitky boli skvelé!

No a 4. októbra prijalo 19 birmovancov sviatosť birmovania v ponickom farskom kostole z rúk generálneho vikára Mons. Branislav Kopála. Bohu vďaka!

Stanislav Kučák, kapucín

Obecný úrad Poniky v spolupráci so Základnou školou s materskou školou Štefana Žáryho v Ponikách organizuje 6. decembra 2015 tradičné stretnutie detí s Mikulášom. Začiatok je o 15:00 hod. na Námestí Štefana Žáryho v Ponikách, potom bude rozsvietený vianočný stromček, pokračovať sa bude na ihrisko pri obecnom úrade, kde bude pripravený ďalší program a Mikuláš bude prítomným deťom rozdávať darčeky.

TOLERANCIA V NÁS

Čo je to vlastne tolerancia? Harmónia v rôznorodosti, vzájomné rešpektovanie či uznanie odlišnosti svetových kultúr, foriem prejavu a spôsobu života ľudí? Všetko dohromady a niečo navyše. Tolerancia tiež znamená byť samým sebou bez toho, aby sme iným vnucovali svoje názory. V 1781 cisár Jozef II. podpísal tzv. tolerančný patent.

Išlo o sériu nariadení, ktoré upravovali problematiku tolerancie v rôznych častiach Rakúsko-uhorskej monarchie. V dnešnej dobe kozmopolitných miest sa veľa hovorí o tolerancii k ľuďom iného náboženského vyznania či inej farby pleti.

Medzinárodný deň tolerancie vyhlásilo UNESCO v roku 1996 a pripomíname si ho 16. novembra. Tolerancia nie je úslužnosť, ale ani ľahostajnosť. Tolerancia sa vždy považovala za morálnu cnosť. Predstavuje základ demokracie a ľudských práv. Naopak, netoleranciu tak často prítomnú v ľudských dejinách, možno nájsť za vznikom mnohých vojen, za prenasledovaním a útokom proti jednotlivcom i skupinám pre ich názory. Rôznorodosť by nemala byť zámienkou pre vznik konfliktu. Naopak, mali by sme ju skôr považovať za niečo mimoriadne, čo všetkých obohacuje.

Preto by sme dátum Medzinárodného dňa tolerancie mohli využiť napríklad aj na to, aby sme si pripomenuli odkaz a význam novembrovej revolúcie ako symbolu boja za slobodu a demokraciu a s nimi ruka v ruke idúcu toleranciu a pluralitu názorov.

vd'

BESEDA O OVOCINÁRSTVE

Viete čo je to orech - semenáč? A viete, že na výsadbu do záhrady je menej vhodný ako napríklad odroda Apollo? No a čo si myslíte o „jedlom“ živom plote z Arónie? Alebo o tom, že na oddelenie okrasnej časti záhrady od úžitkovej sú vhodné malé ovocné stromy „Baleríny“? Tieto informácie a celý rad ďalších zaujímavostí sme sa dozvedeli na besede o ovocinárstve, ktorá sa konala 14. októbra v rámci „Dňa otvorených dverí“ v základnej škole. Viedol ju pán Sekan, predseda Slovenského zväzu záhradkárov spolu s pánom Žabkom. Rozprávanie o pestovaní ovocných stromov a spracovaní ich plodov nás zaujalo. Názornými ukážkami a príkladmi z praxe sa záhradkári snažili priviesť žiakov k záhradkáreniu a vzbudiť záujem o pestovanie ovocia. Zdôraznili, že práve ovocie vypestované v záhrade má veľký význam pre zdravý životný štýl. Beseda zaujala aj niektorých rodičov a starých rodičov. Pánom záhradkárom sa zase naša výstavka ovocia, zeleniny a iných jesenných plodov tak zapáčila, že nás požiadali, aby sme ju prezentovali aj na farmárskom trhu „Zatváranie Bánoša“ v Banskej Bystrici. Z úspechu na výstave sme mali dvojnásobnú radosť, keď si ju prezreli mnohí návštevníci farmárskeho trhu a čo je vari najkrajšie, naši žiaci nás opäť presvedčili, že môžeme byť na nich naozaj pyšní.

Anna Rybárová

VYBRALI SME PRE VÁS

Karel Čapek: KALENDÁR, ZÁHRADNÍKOV ROK

Možno túto pôvabnú knižku poznáte a pravidelne sa k nej vraciate. Lebo nevracať sa k nej, to sa jednoducho nedá. Ak ju nepoznáte a ani ste o nej nepočuli, možno vám úryvky z nej prídu vhod. Veď aký by to bol záhradník, ak by ho nezaujímalo záhradníctvo. Hoci, to treba v úvode povedať, „téma záhrad tu nie je prvoplánová. Kalendár a záhradníkov rok sú chválospevmi na človeka, ktorý sa môže harmonicky rozvíjať iba vtedy, ak si vo falošnej nadutosti a samolúbosti nezničí prirodzeného spojenca, ktorým je príroda, svet okolo nás, zvuky, farby, chute, vôňa a dotyky našej krásnej domoviny“ – uviedol na záložke prekladateľ Blahoslav Hečko. V piatom čísle Ponického spravodajcu vám prinášame momentku o jedenástom mesiaci.

Záhradníkov november

Práve teraz je čas na vyrývanie. Áno, v novembri sa má prevracat' a kypriť pôda. Naberať ju plným rýlom, to je taký labužnícky pocit, akoby ste naberali jedlo plnou lyžicou. Dobrá pôda, rovnako ako dobré jedlo, nesmie byť ani priveľmi masťná, ani ťažká, ani studená, ani veľmi mokrá ani veľmi suchá, ani mazľavá ani tvrdá. Má byť ako chlieb, ako medovník, ako buchta. Má sa rozsypať, ale nemá sa drobiť. Nemá vytvárať šúplaty ani hrče. Ak ju plným rýlom obrátite, má si so zaľúbením vzdychnúť a rozpadnúť sa na hrudy. Takáto pôda je zušľachtená, priepustná, dýchajúca, skrátka, je to dobrá pôda, tak ako sú dobrí ľudia.

Vedz, človeče záhradný, že v týchto jesenných dňoch sa ešte dá presádzať. Najprv sa dookola čím hlbšie obkope a obryje ker alebo stromček. Potom sa podoberie rýlom odspodu, pričom sa rýľ zvyčajne zlomí vo dvoje. Sú jednotlivci, najmä kritici a verejní rečníci, ktorí majú plné ústa koreňov. Napríklad nikdy nezabudnú vyhlásiť, že sa máme vracat' ku koreňom, alebo, že zlo sa má vytrhnúť aj s koreňom, alebo, že sa máme dostať na koreň vecí. Nuž, rád by som ich videl, keby mali vykopať /s príslušnými koreňmi/ povedzme trojročnú dulu. Rád by som sa prizeral, ako sused za plotom vytrhne aj s koreňom, povedzme starší topoľ. Ja som to skúsil s cydóniami a potvrdzujem, že práca s koreňmi je náramne ťažká a že je lepšie nechať korene tam, kde sú. Ony už vedia, prečo musia byť tak hlboko. Povedal by som, že nestoja o našu pozornosť. Lepšie je nechať ich na pokoji a radšej zlepšiť pôdu.

Veru tak, zlepšiť pôdu. Taká fúra hnoja je najkrajšia, keď vám ju privezú za mrazivého dňa, aby sa z nej dymilo ako z obetnej hranice. Keď potom jej dym vystúpi až k nebesiam, Ten, tam hore, ktorý všetkému rozumie, zavonia a povie: „Ejha, to bude pekný hnojík!“ Tu by sme, pravdaže, mali príležitosť rozhovoríť sa o tajomnom kolobehu života. Taký kôň sa nažerie ovsu a potom ho pošle ďalej klinčekom alebo ružiam, ktoré za to budú o rok sláviť Hospodina vôňou takou ľúbezňou, že sa to nedá vysloviť. A túto ľúbezňu vôňu cíti záhradník už v tej dymiacej kope hnoja. Maškrtnícky vťahuje do seba tú arómu a pozorne rozostieľa tento boží dar po celej záhradke, akoby natieral dieťaťu krajček chleba lekvárom. Tu máš, ty lapaj, nech ti padne na úžitok! Vám, madame Herriotová, dám kopu hnoja za to, že ste tak pekne do bronzova kvitli. Aby si nepovedala, rimbaba, aj ty dostaneš tento masťný pampúch. A tebe, horlivý flox, nastelím tej hnedej slamy.

Ľudia, prečo krčíte nosom? Vari vám nevoniam?

Ešte chvíľu a svojej záhradke preukážeme poslednú službu. Počkáme na prízemný jesenný mrázik a potom jej postelieme v zelenej čečine. Ohneme ruže a prihrnieme im na krčky zeme, nakladíme voňavého smrekového chvoja a dobrú noc. Záhradník zvyčajne zakryje čečinou aj kadečo iné, povedzme vreckový nôž alebo fajku. Zjari, keď odstránime čečinu, znova sa so všetkým stretneme.

pokračovanie na poslednej strane ...

ZO ŽIVOTA SENIOROV

Dnes píše Mária Kaľavská

Spolupráca seniorských klubov

Na podnet výboru Klubu seniorov z Hrochote sme sa stretli v Obecnom úrade v Ponikách oba výbory. V družnej debате sme si vymenili skúsenosti z klubovej činnosti. Nakoľko sa hrochotský klub len rozbieha, ponúkli sme im námety z našich osvedčených akcií, ktoré sa nám v minulých rokoch vydarili. Napríklad spoločenské udalosti v obci, kultúrne podujatia, zájazdy, brigády, posedenia v prírode, spoločné aktivity s obcou, ZŠ a MŠ Štefana Žáryho. Dohodli sme sa na spoločných stretnutiach v kluboch, návšteve kultúrnych podujatí v neďalekých mestách a spoločných výletoch s vopred dohodnutým programom.

Na posedení sa zúčastnil aj náš pán starosta, ktorý nám prisľúbil pomoc. Napokon si členky výboru z Hrochote prezreli priestory Klubu seniorov Poniky, Izbu Štefana Žáryho a Ponickú izbu. S obdivom hovorili o vzácnych pokladoch našich predkov dômyselne usporiadaných v pamätných priestoroch.

Najbližšie stretnutie sme dohodli na december. Boli by sme radi, keby v oboch kluboch bolo čo najviac aktívnych členov. Potešil by nás príchod mladších dôchodcov, ktorí by svojimi nápadmi spestrili klubovú činnosť. Na spoločné podujatia so seniormi v obci Hrochoť sa už teraz tešíme. Aj naši predkovia udržiavali dobré vzťahy medzi oboma dedinami. V tejto súvislosti je priam symbolická pesnička: Z Hrochoti do Poník vykladaný chodník. Veríme, že dobré medziľudské vzťahy, aj naša spolupráca, pretrvávajú mnoho ďalších rokov.

Seniori a žiaci v divadle

Tradíciu v prvých rokoch činnosti nášho klubu bola raz do roka návšteva Divadla Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene. Po dlhšej dobe sme sa v septembri so žiakmi ZŠ zúčastnili na úsmevnom predstavení Arzenik a staré dámy. Ako sa uvádza v bulletine, je to čierna komédia, ktorá kombinuje detektívne, komediálne, psychologické a hororové prvky so suchým anglickým humorom a štipkou arzeniku.

Hra pochádza z roku 1939 a podnes ju s úspechom hrávajú na svetových scénach. Príbeh dvoch odhodlaných starých dám a ich originálnych synovcov prináša salvy smiechu, ale i námety na zamyslenie či vtipné pohľady na vážne témy. Zaujali nás herecké výkony i príťažlivé vizuálne stvárnenie inscenácie. Za príjemný večer patrí vďaka pani učiteľke Šlosárovej, ktorá sa postarala o vstupenky i dopravu.

Posedenie pri spoločnom stole

Dňa 21. októbra 2015 sa pri príležitosti mesiaca úcty k straším v Pohostinstve na Námestí Štefana Žáryho

konalo už tradičné podujatie – stretnutie dôchodcov nad 70 rokov s názvom „Posedenie pri spoločnom stole“.

Podujatie, ktoré sa nieslo v príjemnej a srdečnej atmosfére spestrili svojim programom deti zo Základnej školy s Materskou školou Štefana Žáryho v Ponikách za sprievodu ľudovej hudby.

Milí naši seniori, ďakujeme Vám za všetko, čo stále robíte pre našu krásnu obec. Pre nás ste nevyčerpatelnou studnicou múdrosti a životných skúseností.

Jana Ondrejková, OcÚ

Na Vašu tvár, milí naši, kľžu sa pomalinky
ako závoj strieborný vrásky – pavučinky.
Vraveli ste: Nádhiera spreď očí sa stráca,
ale ľudskú námahu v zreľých plodoch vracia.
I dávate priehrštím úsmevy a rady,
preto Vás, milí naši, všetci máme radi.

O POHÁR STAROSTU OBCE PONIKY

Počas prvej októbrovej soboty prebiehala v našej obci Hasičská súťaž o pohár starostu obce Poniky. Súťaž, na ktorú sme akosi pozabudli, sme po rokoch obnovili a zorganizovali 1. ročník na futbalovom ihrisku na Horedoliní.

Od skorého rána sa zbiehali hasičské autá z okolitých dedín Banskobystrického okresu - súťažné družstvá zo Šalkovej, Dúbravice, Strelníky, Čerína a Selce. Všetci prišli so súťaživým duchom, dobrou náladou a nádejou, že práve ich družstvo zvíťazí. Počasie nám prišlo, a tak sme mohli začať.

Po nástupe družstiev a príhovoroch starostu Poník, vedúceho súťaže a trénera ponických Plameňov, nasledovala príprava tímov na podanie toho najlepšieho výkonu. Každý tím sa snažil ako len vládol.

Celá súťaž sa našťastie obišla bez úrazov. Odmena pre hasičov, no aj pre tých, ktorí ich prišli povzbudiť, bol guláš z diviny. Najväčšia odmena však na súťažiacich čakala pri vyhlásení výsledkov.

Poničania si vybojovali krásne miesta. V kategórii muži a deti získali tretie miesta a v kategórii ženy to najvyššie, zlaté miesto.

Súťažiacim z ostatných obcí odovzdali diplomy. Napriek tomu odchádzali s úsmevom na perách. Nenadarmo sa hovorí, že nie je dôležité vyhrať, ale zúčastniť sa. V prípade požiaru by aj tak každý dobrovoľný hasičský zbor vynaložil čo najväčšie úsilie na záchranu svojej obce.

Tabuľka výsledkov

	MUŽI	ŽENY	DETI
1.	Šalková	Poniky	Šalková
2.	Strelníky	Dúbravica	Selce
3.	Poniky	Šalková	Poniky
4.	Šalková 35		Dúbravica
5.	Selce		
6.	Dúbravica		
7.	Čerín		

Michaela Detvayová

Dotácia pre našu materskú školu

Obci Poniky bola na základe žiadosti o poskytnutie dotácie na rozšírenie a udržanie kapacít materských škôl formou prístavby, výstavby a rekonštrukcie priestorov pre potreby materských škôl a vybudovanie zariadení školského stravovania poskytnutá dotácia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky vo výške 15 000 €. Obec Poniky sa bude spolupodieľať na rekonštrukcii našej materskej škôlky sumou 7299,63 €. V rámci projektu budú rekonštruované malá a veľká trieda, sociálne zariadenia, šatne, veľká a malá spálňa a elektroinštalácia v celej budove.

BLAHOŽELÁME

jubilantom, ktorí sa dožili životného jubilea v mesiacoch september a október 2015

60 rokov

Nadežda Výbošťoková

70 rokov

Anna Suchá

80 rokov

Anna Iskrová

Záhradníkov november

... dokončenie z piatej strany

Ale, ešte tam nie sme, ešte sme neprestali kvitnúť. Dušičková astra stále žmurká fialovými očami, rozkvitá prvosenka a fialka na znamenie, že aj november je jar, chrysanthemum indické /nazvané tak preto, že nepochádza z Indie ale z Číny/ nedovolí, aby mu poveternostné či politické vplyvy zabránili v kvitnutí. Poslednými kvetmi dokvitá ruža. Kráľovná kvetín, celých šesť mesiacov si rozkvitala. K tomu ťa dozaista zaväzuje tvoje postavenie.

A napokon, ešte nám kvitne lístie. Jesenné lístie žlté, hrdzavé, oranžové, paprikovočervené, krvavohnedé... A hoci zapadne snehom, ešte tu budú tmavozelené cezmný so žeravočervenými plodmi a čierne borovice a cyprušteky a tisy. Nikdy tomu nie je koniec.

Vravím vám, smrť nie je. Nie je ani spánok. Rastíme iba z času do času. So životom treba mať trpezlivosť, lebo je večný.

/krátené/

ŠPORTOVÝ KLUB OBEČNÝ PODNIK LESOV PONIKY

Futbalisti nášho klubu sa predstavili pred domácim publikom v poslednom kole jesennej časti 1. triedy, keď zdolali TJ ŠK Hronec 5:2 a umiestnili sa na 4-tom mieste so stratou štyroch bodov na vedúci Jakub.

Futbalisti ŠK OPL Poniky získali z posledných 6. zápasov 16 z 18. možných bodov, za čo im patrí vďaka. Takisto aj našim fanúšikom. Najlepším strelcom klubu sa stal Ján Kubašiak, ktorý nastrirel 15 gólov. Druhý v poradí bol Marek Kíšík, ktorý nastrirel 7 gólov.

Výsledky zápasov od 20. 9. 2015:

TJ Družstevník Strelníky	:	ŠK OPL Poniky	2 : 7
ŠK OPL Poniky	:	TJ ŠK Sokol Jakub	2 : 1
TJ Slovan Michalová	:	ŠK OPL Poniky	2 : 3
ŠK OPL Poniky	:	TJ Tatran Čierny Balog	1 : 1
TJ Mladost' Lučatín	:	ŠK OPL Poniky	2 : 4
ŠK OPL Poniky	:	TJ ŠK Hronec	5 : 2

Darilo sa aj našim mládežníckym mužstvám.

Prípravka ŠK OPL Poniky odohrala v jesennej časti 11 zápasov s bilanciou 6 víťazstiev a 3 prehry. Celkovo sa umiestnili na druhom mieste.

Tabuľka:	1. OFK Slovenská Ľupča	23b.
	2. ŠK OPL Poniky	19b.
	3. TJ Sokol Medzibrod	15b.
	4. ŠK Selce	9b.
	5. FK Baník Ľubietová	7b.

Mladší žiaci odohrali len dve stretnutia (oneskorený začiatok súťaže a nespôsobilý terén). Doma vyhrali nad FK Baník Ľubietová 8:0 a remizovali s FK Sokol Nemecká 1:1.

Pekné výsledky dosiahli aj naše hráčky Natália Kulfasová, Ema Strelníková a Sára Matušková, ktoré hrávajú aj za ŠK Selce prvú ligu žiačok SSFZ skupina Juh a suverénne vyhrali jesennú časť s bilanciou 11 víťazstiev a jedna remíza so skóre 50:2. Sára Matušková sa zúčastnila Finále Mini Champions Ligy 2015 v Nemšovej, kde hráčky ŠK Selce vyhrali celý turnaj a stali sa celoslovenskými víťazkami v kategórii U15.

Svojim fanúšikom a obci Poniky ďakujeme za podporu.

Marek Matuška

